

FALKENBERG

2017-01-24

§ 9

Motion om screening av läs- och skrivutveckling hos barn och elever. KS 2016-439 **KS, KF**

Beslut

Arbetsutskottet föreslår kommunstyrelsen tillstyrka kommunfullmäktige besluta

- 1 Anse motionen behandlad då barn- och utbildningsnämnden redan idag säkerställer att det genomförs kontinuerliga kartläggningar och analyser av barns och elevers läs- och skrivförståelse.

Beslutsunderlag

Beslutsförslag 2016-12-29

Motion om screening av läs- och skrivutveckling, 2016-10-27

Barn- och utbildningsnämnden 2016-12-14, § 166

Sammanfattning av ärendet

Peter Dygården (S) och Per Svensson (S) har inkommit med en motion om att samtliga elever på de kommunala skolorna ska genomgå så kallad läs- och skrivscreening återkommande under skoltiden med start från förskoleklass. Screening är en form av kartläggning och analysering. Motionärerna menar att det är viktigt att alla barn ges förutsättningar att lyckas med sina studier och att skolorna därför arbetar förebyggande mot läs- och skrivsvårigheter. Ju tidigare det går att upptäcka läs- och skrivsvårigheter desto bättre för att rätt stöd erbjuds berörd elev i tid.

Barn- och utbildningsnämnden föreslår att kommunfullmäktige bör anse motionen behandlad eftersom det redan idag finns former och handlingsplaner för hur skolor på ett systematiskt sätt kartlägger och analyserar barns och elevers läs- och skrivförståelse i enlighet med vad motionärerna föreslår. För förskoleverksamheten finns en språk- och kommunikationsplan och för grundskolan finns handlingsplan för läs- och skrivutveckling, vilka används systematiskt. Utifrån kartläggningarna görs insatser efter behov. Barn- och utbildningsnämnden har nyligen beslutat att säkerställa uppföljning av handlingsplanerna i kvalitetssäkringssyfte.

Ekonomi

Förslaget påverkar inte kommunens ekonomi.

Övervägande

Kommunstyrelseförvaltningen delar motionärernas beskrivning av att barns och elevers eventuella läs- och skrivsvårigheter ska identifieras så snart som möjligt för att på bästa sätt tillskapa goda förutsättningar för vederbörande att prestera sitt bästa under skoltiden.

FALKENBERG

Utdrag ur protokoll fört vid sammanträde med
kommunstyrelsens arbetsutskott i Falkenberg

2017-01-24

Forts § 9

Barn- och utbildningsnämnden förmedlar en beskrivning av gällande arbetssätt för vad motionärerna beskriver som screening, det vill säga kartläggning och analys av läs- och skrivförståelsen. Syftet är att på ett proaktivt sätt upptäcka och skapa förutsättningar för att kringgå läs- och skrivsvårigheternas hinder i enlighet med motionärernas förslag.

Motionärerna föreslår att screening ska vara obligatoriskt och göras på samtliga elever från förskoleklass och vidare genom skolåren. Barn- och utbildningsnämnden presenterar handlingsplaner som gäller de kommunala förskolorna, samt de kommunala grundskolornas årskurs 1, 2, 4, 7 samt gymnasieskolans årskurs 1, där sådan screening genomförs. Vidare använder sig verksamheterna av Skolverkets bedömningsstöd för kartläggning och analys av elever, vilket om behov uppstår resulterar i adekvata åtgärder. Mot bakgrund av motionens förslag beslutade barn- och utbildningsnämnden att säkerställa att uppföljning sker enligt handlingsplanerna, vilket ska återkopplas till nämnden.

Det går således att konstatera att barn- och utbildningsnämnden redan idag arbetar med läs- och skrivscreening med barn på förskolorna därefter återkommande med elever i förskoleklass och de vidare årskurserna till och med gymnasieskolan. Därmed anser kommunstyrelseförvaltningen att motionen bör anses behandlad.

Vid protokollet

Oskar Åhrén

Protokollet justerat 2017-01-26 och anslaget 2017-01-27.

Utdragsbestyrkande

Screening av läs- och skrivutveckling hos alla elever från förskoleklass återkommande genom skolären

Att läsa och skriva är färdigheter som påverkar hela livet.

Det skrivna ordets betydelse är stor och samhället ställer höga krav på förmågan att kunna läsa, skriva och värdera olika texter.

Det är viktigt att skolan skapar goda förutsättningar och möjligheter för alla elevers läs- och skrivutveckling. Ett systematiskt förebyggande arbete, både i förskola och skola, är avgörande för barns och elevers möjligheter att lyckas.

I skolan måste läs- och skrivinläringen prioriteras och få ta tid.

Information från förskoleklassen kan ge vägledning om de elever vars utveckling särskilt måste uppmärksammas.

Forskning visar att brister i fonologisk medvetenhet kan innebära kommande läs- och skrivsvårigheter.

Svenska Dyslexiföreningen rekommenderar därför att elevernas fonologiska medvetenhet undersöks under året i förskoleklass.

Den viktigaste faktorn för hur elevers läsande och skrivande utvecklas är lärarens kompetens, förhållningssätt och kunskap om olika lärometoder.

Det är viktigt att kunna bedöma var eleven befinner sig i sin läs- och skrivutveckling, samt att identifiera elev med läs- och skrivsvårigheter och känner till hur läs- och skrivsvårigheter yttrar sig (tidig upptäckt).

Hänsyn ska tas till elevens ålder och utveckling. I stadier skall elevens förmågor, läshastighet, läsförståelse och stavning diagnostiseras.

Läraren är den pedagog i skolsystemet som är närmast elevens vardag och därmed den som, troligen, först upptäcker elevens särskilda behov.

Faktum kvarstår dock att det är rektorns ansvar att utredning görs och åtgärdsprogram upprättas.

Det ansvaret förutsätts av att huvudmannen, kommunen eller fristående skola, tar de ansvar som åligger dem enligt skollagen.

Vi yrkar att:

Läs- och skriv screening av alla elever från förskoleklass återkommande genom skolären skall bli obligatoriskt i Falkenbergs kommun.

Peter Dygård

Per Svensson

Falkenbergs kommun Kommunstyrelsen	
2016 -10- 27	
Dnr	Dpl
KS 2016-439	64

FALKENBERG

Utdrag ur protokoll fört vid sammanträde med
barn- och utbildningsnämnden i Falkenberg

2016-12-14

§ 166

Motion screening av läs- och skrivutveckling. Dnr BUN 2016/348

Barn- och utbildningsnämndens beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar

- 1 Föreslå kommunfullmäktige anse motionen besvarad då system för screening används i kommunens skolor.
- 2 Ge barn- och utbildningsförvaltningen i uppdrag att säkerställa att uppföljning sker enligt handlingsplan för kvalitetssäkring av elevers läs- och skrivförmåga och återkoppla till nämnden

Barn- och utbildningsförvaltningens förslag

Barn- och utbildningsnämnden beslutar

- 1 Föreslå kommunfullmäktige anse motionen besvarad då system för screening används i kommunens skolor.

Beslutsunderlag

Beslutsförslag 2016-11-22

Motion 2016-10-27

Språk- och kommunikationsplan för förskolan 2016-04-04

Handlingsplan för kvalitetssäkring av elevers läs- och skrivförmåga 2015-10-06

Sammanfattning av ärendet

En motion har inkommit från Peter Dygård och Per Svensson (S) om att införa obligatorisk screening av läs- och skrivutveckling hos alla elever från förskoleklass och återkommande genom skolåren. I motionen lyfts vikten av att från en tidig ålder kunna bedöma var eleven befinner sig i sin läs- och skrivutveckling och att kunna identifiera elever med läs- och skrivsvårigheter.

Ekonomi

Förslaget påverkar inte nämndens ekonomi.

Övervägande

Barn- och utbildningsförvaltningen anser att motionens syfte och innehåll är relevant.

Bedömningen är att det på förvaltningsnivå redan finns ett antal utarbetade dokument och riktlinjer för hur vi på ett systematiskt sätt kan screena, analysera, tolka och arbeta med att utveckla barn och elevers språk-, läs-, och skrivförmåga. Dessa riktlinjer är *Språk- och kommunikationsplan för förskolan* och *Handlingsplan för kvalitetssäkring av elevers läs- och skrivförmåga*. Utifrån de screeningar och insatser som görs är ett utvecklingsområde att följa upp, utvärdera och analysera elevernas resultat på individ-, skol- och på centralt nivå. Resultaten bör användas för den fortsatta

FALKENBERG

Utdrag ur protokoll fört vid sammanträde med barn- och utbildningsnämnden i Falkenberg

2016-12-14

planeringen av undervisningen, för att följa progressionen i elevernas lärande, samt kopplas till det systematiska kvalitetsarbetet.

Språk- och kommunikationsplan för förskolan verkar för att uppnå en långsiktig, medveten och likvärdig språkutvecklande verksamhet i kommunens alla förskolor, lyfta fram språkets betydelse för lärande och identitetsutveckling i förskolan, erbjuda stöd till pedagogerna i förskolans dagliga arbete, ge inspiration och handfasta verktyg kring arbetet med barns språkutveckling, tidigt identifiera och särskilt uppmärksamma de barn som av olika skäl behöver stöd i sin språkutveckling, dokumentera, följa upp, utvärdera och utveckla förskolans språkutvecklande verksamhet samt synliggöra hur samverkan mellan kommunens förskolor och övriga samarbetspartners kan se ut kring språkutvecklande verksamhet. Planen består av två delar, varav del 1 beskriver de övergripande målen för förskolans språkutvecklande verksamhet och del 2 är ett stödmaterial för den språkutvecklande verksamheten i Falkenbergs förskolor.

Handlingsplanen för läs- och skrivutveckling riktar sig mot skolan och innehåller förslag på screening av alla elever i förskoleklass, årskurs 1, årskurs 2 samt årskurs 4. Förmågorna som enligt handlingsplanen bör screenas är fonologisk medvetenhet, läslust och läsförståelse, avkodningsförmåga, läshastighet samt rättstavningsförmåga. Förmågorna i handlingsplanen stämmer bra överens med de förmågor som motionärerna ser önskvärt att screena.

Under året har det på nätverksträff för specialpedagoger och speciallärare i årskurs 6-9 samt gymnasiet förts diskussion kring en eventuell revidering av handlingsplanen. Dessa diskussioner ledde till förslag kring att lägga till en screening i läsförståelse i årskurs 7 i handlingsplanen.

Specialpedagogerna på Falkenbergs gymnasieskola har utarbetade rutiner kring screening av eleverna i år 1. Förmågorna som screenas är ordförståelse och läsförståelse.

Utöver handlingsplanen kommer samtliga grundskolor i årskurs F-5 från och med hösten 2016 att planera, genomföra och analysera elevernas resultat utifrån Skolverkets obligatoriska bedömningsstöd för årskurs 1 i läs- och skrivutveckling samt taluppfattning. Utifrån elevresultatet på gruppnivå finns möjlighet för lärarna att i samarbete med specialpedagogerna planera den fortsatta undervisningen samt erbjuda identifierade insatser som t.ex. intensiv lästräning, undervisningsaktiviteter som utvecklar läsförståelse med mera. Skolverkets bedömningsstöd finns också för årskurs 2 och 3, även om det än så länge inte är obligatoriskt för huvudmän att genomföra dessa.

Utöver det obligatoriska bedömningsstödet har Skolverket tagit fram annat lämpligt bedömningsstöd som t.ex. *Nya språket lyfter* som kan fungera som ett stöd för lärarna i årskurs 1-6 för att få överblick över elevernas språk-, läs- och skrivutveckling på såväl individ som gruppnivå.

Yrkande

Peter Dygården (S) yrkar bifall till barn- och utbildningsförvaltningens förslag med tilläggsyrkandet att barn- och utbildningsnämnden

FALKENBERG

Utdrag ur protokoll fört vid sammanträde med
barn- och utbildningsnämnden i Falkenberg

2016-12-14

- 1 Ger barn- och utbildningsförvaltningen i uppdrag att säkerställa att uppföljning sker enligt handlingsplan för kvalitetssäkring av elevers läs- och skrivförmåga och återkoppla till nämnden.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om bifall eller avslag på barn- och utbildningsförvaltningens förslag och finner att barn- och utbildningsnämnden bifaller förslaget.

Ordföranden frågar därefter om bifall eller avslag på Peter Dygårdens (S) tilläggsyrkande och finner att barn- och utbildningsnämnden bifaller yrkandet.

Beslutet expedieras till:

Kommunstyrelsen, inklusive underlag
Utredare/planerare KvUt

Vid protokollet

Åsa Johansson

Protokollet justerat 2016-12-14 och anslaget 2016-12-15.

Utdragsbestyrkande

Åsa Johansson

Beslutet expedieras till:

Kommunstyrelsen, inklusive underlag
Utredare/planerare KvUt

